

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4881/2538

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 144, ป.พ.พ. มาตรา 1722, ป.วิ.พ. มาตรา 173

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสอง

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่เป็นจริงแต่คดีทั้งสองโจทก์อ้างเหตุเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดคดีทั้งสองจึงเป็นประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วคู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุดฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 144 โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112 เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสด บ้านทราย อันประกอบด้วยอาคารไม้ชั้นเดียว 1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้อง จำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 จำเลยที่ 1 นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะไปขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดก แล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 2 ฉ้อฉลโอนขายต่อไปให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง 200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วย เพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริตการกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาทอื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดเชยราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือคำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลยที่ 1 ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคยปฏิเสธการแบ่งมรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้ง โจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 แล้ว แต่มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี การซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ฟ้องเรียกคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ซื้อขาย 200,000 บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทนไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สินโจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทแล้ว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค

2พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้องปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตาม แต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้องเหมือนกันว่า จำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จากสำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 คู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดีของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน อุบัตีย่อยฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4881/2538นายแฉะ ไชยแก้ว ในฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของนายคำตาลโจทก์หรือ คำตาน กองกิจโจทก์นาง แฉ่น ทราญคำกับพวกจำเลย ป.วิ.พ. ม. 144คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงแต่คดีทั้งสองโจทก์อ้างเหตุเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดคดีทั้งสองจึงเป็นประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วคู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุดฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา144โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสด บ้านทราย อันประกอบด้วยอาคารไม้ชั้นเดียว1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้อง จำเลยที่ 2เป็นบุตรเขยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 จำเลยที่ 1นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะ ไปขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดก แล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 2 ฉ้อฉลโอนขายต่อไปให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วย เพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริตการกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาทอื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดใช้ราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้

บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อม ดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือคำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลย ที่ 1 ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคย ปฏิเสธการแบ่งมรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้ง โจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาท ระหว่างจำเลยที่ 1 ที่ 2 แล้ว แต่ไม่ได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี การซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ ฟ้องเรียกคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ ซื้อขาย 200,000 บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะที่ทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริต เสียค่าตอบแทน ไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สินโจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ 150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาท แล้ว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนิน กระบวนพิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็น ผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก ที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดิน พินาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขาย ที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดก ของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง ปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสอง เป็นคดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่ พิจารณาทแล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรม การซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตาม แต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้อง เหมือนกันว่า จำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่า ราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขาย ที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จาก สำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 คู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดี ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน(สันติ ทักกราล-อุดม มั่งมีดี-สุวรรณ ศักดารักษ์)แหล่งที่มาเนติบัณฑิตยสภาแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกา หมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงคดีมีปัญหาเรื่องการดำเนินกระบวน พิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 144 กับการฟ้องซ้อนตาม มาตรา 173 ที่จะต้องพิจารณาตามคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไป คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3291/2537 เดิมโจทก์ ฟ้องจำเลยต่อศาลแรงงานกลางขอให้บังคับจำเลยจ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าเงิน เปอร์เซ็นต์จากการขายสินค้าค่าเสียหายและค่าชดเชยจำเลยยื่นคำให้การและฟ้องแย้ง เรียกค่าเสียหายจากโจทก์โจทก์ขาดนัดพิจารณาศาลแรงงานกลางสั่งจำหน่ายคดีทั้งหมดออกเสีย จากสารบบความดังนั้นการที่ศาลแรงงานกลางได้สั่งจำหน่ายคดีตามฟ้องเดิมของโจทก์ด้วยเหตุที่ โจทก์ขาดนัดพิจารณาคดีตามฟ้องเดิมของโจทก์จึงไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลอีกต่อไป

โจทก์ยอมยื่นคำฟ้องเรื่องเดียวกันเป็นคดีนี้ต่อศาลแรงงานกลางในวันเดียวกันหลังจาก ศาลแรงงานกลางสั่งจำหน่ายคดีแล้วได้ไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ พ่งมาตรา173(1)ส่วนที่จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งจำหน่ายคดีของศาลแรงงานกลางในวันต่อมา นั้น เป็นการอุทธรณ์คำสั่งของศาลแรงงานกลางที่จำหน่ายคดีตามฟ้องแย้งของจำเลยซึ่งเป็นคดีคนละ ส่วนไม่เกี่ยวข้องกับฟ้องเดิมของโจทก์การยื่นอุทธรณ์และคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยดังกล่าว จึงไม่ถือว่าคดีตามฟ้องเดิมของโจทก์ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาอันจะเป็นเหตุให้ฟ้องของโจทก์ คดีนี้เป็นฟ้องซ้อนกับคดีเดิมอย่างไรก็ตามเมื่อปรากฏว่าอุทธรณ์ของจำเลยในส่วนฟ้องแย้งในคดี เดิมนั้นศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้รับฟ้องแย้งของจำเลยไว้พิจารณาจึงทำให้ฟ้องแย้งของจำเลย ในคดีนี้เป็นฟ้องซ้อนต้องห้ามที่จะรับไว้พิจารณา คำพิพากษาศาลฎีกาที่2555/2538ขณะโจทก์ยื่น ฟ้องคดีนี้คดีก่อนซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะโจทก์ขาดนัดพิจารณายังอยู่ในระยะเวลาที่ จำเลยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลชั้นต้นได้และต่อมาจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ต้องถือว่า ขณะทีโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้คดีก่อนของโจทก์ยังอยู่ในระหว่างพิจารณาฟ้องของโจทก์คดีนี้ จึงเป็นฟ้องซ้อนต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความพ่งมาตรา173วรรคสอง(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่3291/2537วินิจฉัยว่าไม่เป็นฟ้องซ้อนเพราะขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีใหม่คดีเดิม ของโจทก์ไม่ได้อยู่ระหว่างพิจารณาและต่อมาจำเลยก็ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ในส่วนของคำฟ้องของโจทก์ ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่2555/2538วินิจฉัยว่าเป็นฟ้องซ้อนเพราะว่าคดีก่อนยังอยู่ในระหว่างวันที่ จำเลยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์และต่อมาจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์สำหรับคดีที่หมายเหตุนี้ขณะที่โจทก์ยื่น ฟ้องคดีใหม่คดีเดิมของโจทก์ไม่ได้อยู่ระหว่างพิจารณาและต่อมาจำเลยก็ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ เช่นเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่3291/2537แต่ต่างกันที่ว่าเนื่องจากคดีเดิมได้มีคำพิพากษาวินิจฉัย ชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแล้วการฟ้องใหม่จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำคำพิพากษาศาลฎีกาทั้ง สามฉบับนี้ข้อเท็จจริงแตกต่างกันดังกล่าวจึงไม่ขัดกันแต่อย่างใด ไพโรจน์ วายุภาพคำพิพากษา: โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจ ส่วน จำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสด บ้านทราย อันประกอบด้วย อาคารไม้ชั้นเดียว1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้อง จำเลยที่ 2เป็นบุตรเขยจำเลย ที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 จำเลยที่ 1นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะ ไป ขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดก แล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 2 ฉ้อฉลโอนขายต่อไปให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วย เพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยของ จำเลยที่ 1 แต่มีได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริตการกระทำ ของจำเลยทั้งสองทำให้กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาทอื่นขอให้ จำเลยทั้งสองชดใช้ราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้บังคับจำเลยทั้งสอง ร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือคำ ตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลยที่ 1ครอบครอง ที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคยปฏิเสธการแบ่ง มรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้ง โจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1ที่

2 แล้ว แต่ไม่ได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี การซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ฟ้องเรียกคืนหรือใช้
ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ซื้อขาย 200,000
บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทน
ไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สินโจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำ
ที่ 150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทแล้ว คดีอยู่
ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการ
พิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค
2 พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็น
ผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก
ที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดิน
พิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขาย
ที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดก
ของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง
ปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสอง
เป็นคดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่
พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรม
การซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่า
ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตาม แต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้อง
เหมือนกันว่า จำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่า
ราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขาย
ที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จาก
สำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 คู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดี
ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 144 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน ตามข้อ
วินิจฉัยฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4881/2538 นายแอ ไชยแก้ว ใน
ฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของนายคำตาลโจทก์หรือ คำตาน กองกิจโจทก์นาง แอ่น ทราญคำ
กับพวกจำเลย ป.วิ.พ. ม. 144 คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินระหว่าง
จำเลยทั้งสองคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่
แท้จริงแต่คดีทั้งสองโจทก์อ้างเหตุเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินซึ่งเป็น
ทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดคดีทั้งสองจึงเป็นประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า
จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่
เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วคู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุดฟ้องคดีนี้ของโจทก์
จึงเป็นการดำเนินการกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 144 โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน
กองกิจ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า
112 เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสด บ้านทราย อัน
ประกอบด้วยอาคารไม้ชั้นเดียว 1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้อง จำเลยที่ 2 เป็น
บุตรเขยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 จำเลยที่ 1 นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็น

ผู้จัดการมรดกเฉพาะ ไปขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดก แล้ว คบคิดกันกับจำเลยที่ 2 ฉ้อฉลโอนขายต่อไปให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง 200,000 บาท ซึ่งราคาที่ แท้จริงไม่ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วย เพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดย ไม่สุจริตการกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์ และทายาทอื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดใช้ราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้ บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อม ดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือคำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลย ที่ 1 ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคย ปฏิเสธการแบ่งมรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้ง โจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาท ระหว่างจำเลยที่ 1 ที่ 2 แล้ว แต่มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี การซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ ฟ้องเรียกคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ ซื้อขาย 200,000 บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริต เสียค่าตอบแทน ไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สินโจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ 150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาท แล้ว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนิน กระบวนพิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็น ผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก ที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดิน พิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขาย ที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดก ของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง ปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสอง เป็นคดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่ พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรม การซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตาม แต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้อง เหมือนกันว่า จำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่า ราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขาย ที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จาก สำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 คู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดี ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน

องค์คณะ

สันติ ทักราล · อุดม มั่งมีดี · สวรรค์ ศักดารักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/4881/2538>